PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 5

Dział 2. Starożytna Grecja

Polis, demokracja ateńska, Sparta, wojny perskie, kultura grecka, Aleksander Wielki. Sześć kart pracy: karta z najważniejszymi wiadomościami i przykładami, trzy karty ćwiczeń (w tym praca ze źródłem), dwa równoległe sprawdziany (grupy A i B) oraz pełny klucz odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Starożytna Grecja** Polis, demokracja ateńska, Sparta, wojny perskie, kultura grecka, Aleksander Wielki	8 zad. 33 pkt
2	**Grecja – ćwiczenia podstawowe** Ateny i Sparta, postacie, daty	5 zad. 20 pkt
3	**Grecja – utrwalenie** Demokracja, dziedzictwo Grecji, mitologia	4 zad. 12 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – maraton** Wojny perskie, fakt i legenda, igrzyska, perspektywa obywatela	4 zad. 13 pkt
5	**Sprawdzian: starożytna Grecja – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: starożytna Grecja – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 5 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Starożytna Grecja

KARTA 1/6

Polis, demokracja ateńska, Sparta, wojny perskie, kultura grecka, Aleksander Wielki

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 33 pkt

Przypomnij sobie

- Grecy mieszkali w niezależnych miastach-państwach – **polis**. Największe to **Ateny** i **Sparta**.
- W **Atenach** w V wieku p.n.e. rozwinęła się **demokracja**: o sprawach miasta decydowało **zgromadzenie ludowe**. Prawo głosu mieli tylko dorośli mężczyźni – obywatele. Kobiety, niewolnicy i cudzoziemcy go nie mieli. Największy rozkwit Aten nastąpił za rządów **Peryklesa** (V w. p.n.e.) – na wzgórzu **Akropol** zbudowano wtedy świątynię **Partenon** ku czci bogini Ateny.
- **Sparta** była państwem wojowników. Chłopcy od siódmego roku życia przechodzili surowe wychowanie wojskowe. Ziemię Spartan uprawiali zależni chłopi – **heloci**.
- **Wojny perskie** (V w. p.n.e.): Grecy obronili się przed potężną Persją. Słynne bitwy to **Maraton** (490 r. p.n.e.) i **Termopile** (480 r. p.n.e.).
- Grecy czcili wielu bogów, którzy według mitów mieszkali na górze Olimp: **Zeus** – najważniejszy bóg, władca piorunów, **Atena** – bogini mądrości, **Posejdon** – bóg morza, **Hades** – władca świata podziemnego, **Apollo** – bóg słońca i sztuki. Na cześć Zeusa co cztery lata w **Olimpii** odbywały się igrzyska.
- Grecy dali Europie: **teatr**, **igrzyska olimpijskie** (od 776 r. p.n.e.), **filozofię** (Sokrates, Platon, Arystoteles), **mitologię**, poematy **Homera** („Iliada" i „Odyseja") i wzory architektury.
- **Aleksander Wielki** (IV w. p.n.e.) podbił Persję i stworzył ogromne imperium. Kultura grecka rozprzestrzeniła się aż do Indii.

Ustrój	Kto rządzi	Przykład
monarchia	jeden władca (król, faraon, cesarz)	Egipt, Rzym po 27 r. p.n.e.
demokracja	ogół obywateli	Ateny w V w. p.n.e.
republika	urzędnicy wybierani na kadencje	Rzym do 27 r. p.n.e.
oligarchia	niewielka grupa	Sparta

Starożytna Grecja

Perykles – rozkwit Aten w V w. p.n.e.
rzymska kopia greckiego popiersia

biegacze na amforze – igrzyska olimpijskie
amfora panatenajska, ok. 530–520 r. p.n.e.

teatr – grecki dar dla Europy
teatr w Epidauros, IV w. p.n.e.

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Kto mógł głosować w demokracji ateńskiej?
Tylko dorośli mężczyźni będący obywatelami Aten – to mniejszość mieszkańców. Kobiety, niewolnicy i przybysze nie mieli praw politycznych.

Przykład 2. Czym różniła się Sparta od Aten?
Sparta stawiała na wojsko i dyscyplinę, rządziła nią wąska grupa; Ateny rozwijały handel, sztukę i demokrację.

Przykład 3. Skąd wzięła się nazwa biegu maratońskiego?
Od bitwy pod Maratonem – według przekazu posłaniec przebiegł drogę z Maratonu do Aten, żeby ogłosić zwycięstwo.

Zadania

1 Uzupełnij zdania. ___ / 4 pkt

1. Greckie miasto-państwo nazywano _____.
2. Ustrój, w którym o sprawach decyduje ogół obywateli, to _____.
3. Igrzyska olimpijskie odbywały się w _____.
4. Władca, który podbił Persję w IV w. p.n.e., to _____.

2 Rozdziel informacje z ramki. ___ / 6 pkt

demokracja surowe wychowanie wojskowe zgromadzenie ludowe państwo nastawione na wojnę
rozwój sztuki i filozofii rządy niewielkiej grupy

Ateny	Sparta

3 Połącz pojęcie z wyjaśnieniem. ___ / 5 pkt

1. polis
2. demokracja
3. mitologia
4. filozofia
5. igrzyska

a) zbiór opowieści o bogach i herosach
b) greckie miasto-państwo
c) zawody sportowe ku czci Zeusa
d) rządy obywateli
e) umiłowanie mądrości, poszukiwanie prawdy

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

4 **Uzupełnij oś czasu.** ___ / 3 pkt

1. 776 r. p.n.e. – _____
2. 490 r. p.n.e. – _____
3. 480 r. p.n.e. – _____

5 **Które zdanie o demokracji ateńskiej jest prawdziwe?** ___ / 1 pkt

A. Decyzje podejmowało zgromadzenie ludowe złożone z obywateli.

B. Prawo głosu mieli wszyscy mieszkańcy Aten.

C. Ateny rządzone były przez jednego króla.

D. Kobiety zasiadały w zgromadzeniu ludowym.

6 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 4 pkt

1. Sparta słynęła z wychowania wojskowego.	P	F
2. Wojny perskie zakończyły się podbiciem Grecji przez Persów.	P	F
3. Sokrates, Platon i Arystoteles byli filozofami.	P	F
4. Aleksander Wielki rozszerzył wpływy kultury greckiej aż do Indii.	P	F

7 **Wyjaśnij, czym różniła się demokracja ateńska od demokracji w dzisiejszej Polsce. Podaj dwie różnice.** ___ / 4 pkt

8 **Wymień trzy rzeczy, które zawdzięczamy starożytnym Grekom, i krótko je opisz.** ___ / 6 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: starożytna Grecja – grupa A

KARTA 5/6

30 minut · 20 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Najważniejszy bóg Greków: _____
2. Wzgórze w Atenach, na którym wzniesiono Partenon: _____
3. Greckie miasto-państwo: _____

2 Połącz postać z opisem. ___ / 4 pkt

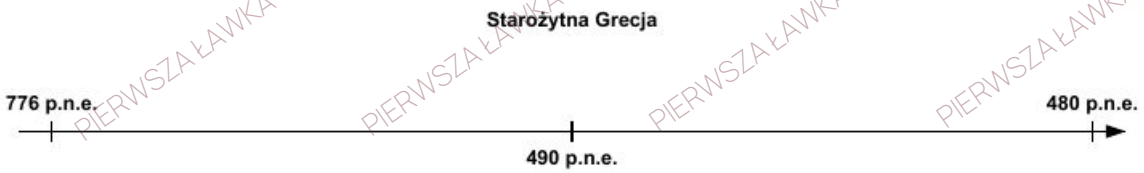
1. Leonidas	a) historyk, nazywany „ojcem historii”
2. Arystoteles	b) filozof, nauczyciel Aleksandra Macedońskiego
3. Herodot	c) król Sparty, dowodził obroną Termopil
4. Aleksander Macedoński	d) twórca imperium sięgającego Indii

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Pod Maratonem Persowie pokonali Ateńczyków.	P	F
2. Pod Termopilami Grecy walczyli z Persami.	P	F
3. Aleksander Macedoński żył w IV wieku p.n.e.	P	F
4. Igrzyska olimpijskie odbywały się w Atenach.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt

odstępy nie zachowują skali

1. bitwa pod Termopilami – _____
2. pierwsze igrzyska olimpijskie – _____
3. bitwa pod Maratonem – _____

5 Przeczytaj fragment i wykonaj zadania. ___ / 3 pkt

Perykles o ustroju Aten

„Nasz ustrój nazywa się demokracją, ponieważ rządy spoczywają w rękach większości, a nie nielicznych. W sprawach publicznych o wyróżnieniu decydują zasługi, a nie pochodzenie.”

Mowa Peryklesa według Tukidydesa („Wojna peloponeska”, V w. p.n.e.), przekład własny, uproszczony

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Starożytna Grecja – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 5

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Starożytna Grecja – 8 zadań, 33 pkt
- Karta 2: Grecja – ćwiczenia podstawowe – 5 zadań, 20 pkt
- Karta 3: Grecja – utrwalenie – 4 zadania, 12 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – maraton – 4 zadania, 13 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: starożytna Grecja – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: starożytna Grecja – grupa B – 6 zadań, 20 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-5-dzial-02-starozytna-grecja-zestaw